

MED PLATS I MUSIKEN

TEXT: HETTY ROTH
FOTO: MATTIAS LUNDBLAD

När den stora skoltröttheten sätter in och ingenting funkar. Då skolk och förse- ningar staplas på varandra. Betygen sjunker som stenar och självbilden går i bitar. Då finns det ändå en väg framåt. I Skåne fungerar Rädda Barnens musikprojekt som en livlina.

Det är vår i luften och årets elever förbereder sig för att lämna Rädda Barnens ettåriga musikprojekt. Efter två terminer med alternativ skolgång och med en egenproducerad CD i bagaget. Är de hoppfullare? Kanske. Har de bättre självförtroende? Helt säkert.

Morgonens baslektioner i matte – svenska – engelska är slut och Kevin stannar till ett ögonblick i trappan. Han är på gång med musiken och säger att han har blivit starkare nu.

– Det här året har gjort att jag kommer klara kraven i gymnasiet, säger han. Musikprojektet har gett mig det stöd jag behövde. Det kommer att gå bra.

Lugn, förtroende och handlingskraft är ord som dyker upp av sig själva i musikprojektets lokaler i centrala Malmö. Rummen är inte stora, men eleverna är bara tio stycken och ljudnivån är inte hög. Mycket glasväggar och med personalens stora rum mitt i projektets hjärta. Här släntrar eleverna in och ut under dagen för att fråga om råd, hämta grejer, få ett plåster eller bara prata.

Oskar kommer förbi och sätter sig en stund. Säger att han faktiskt inte vet vad som händer i höst. Han är en duktig gitarrist och musiken är hans framtid. Men han skulle ändå önska att det fanns ett år till här i projektet.

– Jag kommer att sakna det här när terminen är slut, säger han. Alltihop faktiskt. Helheten.

Trygghet

Projektledaren Micke Svennerbrandt drog igång musikprojektet för 19 år sedan under en annan tid av bränder och skadegörelse i Malmö. En situation som liknade dagens på flera sätt.

– Precis som då finns det elever som inte orkar med den vanliga skolan, säger han. Elever som behöver mycket mer än bara undervisning. Som behöver träffa klara och tydliga vuxna. De måste bli uppmuntrade, peppade och coachade i en trygg miljö.

För så är det när man är sårbar och tilltuffad av livet.

– Det finns ju alltid en orsak till att man inte klarar av skolan. Det kan bero på dyslexi eller att man har en bokstavsdiagnos. Eller på att man kanske kommer från mindre goda hemförhållanden. Har man det bråkigt hemma på kvällarna orkar man kanske bara vila sig i skolan. Inte mer.

Färiska siffror visar att 29,2 procent av eleverna i Malmö inte kommer in på gymnasiet för att de inte har fullständiga betyg.

Ändå förutsätter skolsystemet att alla elever har föräldrar som stöttar dem i studierna. Men så är det inte.

Möta andra

Micke Svennerbrandt talar om det mänskliga mötet som det allra viktigaste i sitt arbete. Möten som både handlar om respekt och tydlighet. Många skoltrötta inte har förtroende för vuxna. De är inte sällan både hämndlystna och arga på sina gamla lärare. Därför måste deras utveckling ges den tid och det utrymme som behövs.

– Vi tar det försiktigt i början och anstränger oss inte för att nå eleverna snabbt, säger Micke. De måste komma till oss istället. Vårt arbete under de här två terminerna är att hjälpa dem att hitta verktygen för att kunna hjälpa sig själva. Det är det som är viktigt. Vi är inte intresserade av deras bakgrund eller vad de hittat på. Vi är intresserade av deras framtid.

Han kallar förhållningssättet när eleverna kommer nya till musikprojektet för ”stand by-metodik”.

Kevin i inspelningsstudio.

– Det betyder att vi väntar ut dem tills de känner förtroende för oss. Sedan börjar en process som är normal och vanlig bland tonåringar. De ska testa vuxenvärlden på löpande band. Då gäller det att inte ta åt sig.

– Det är också viktigt att eleverna förstår vilka vi är och att vi har ett genuint intresse för unga människor. När eleverna väl märker att vi är konsekventa och att vi har ett bra regelverk så känner de trygghet mer och mer.

Det finns ett ständigt pågående samtal i musikprojektet. Från de organiserade morgonmötena där alla ser på TV-nyheterna tillsammans och diskuterar. Till otaliga spontana småmöten som kan uppstå när och var som helst. Samtal som gång på gång bryter skolarbetet om det behövs.

– Det är vår huggomspedagogik, säger Micke. Att hugga snabbt när eleven är mottagliga.

Existentiella frågor kan bränna till i klassrummet och då släpper läraren andra saker. För när den förtroendefulla situationen uppstår gäller det att så goda frön innan ögonblicket passerat.

Diskussion

– Livskunskap, religion, identitet, genusfrågor och rasism är viktiga frågor. Det gäller också i musiken. Vi är ju inte en musikskola utan vi använder musiken som ett medel, säger Micke. När det gäller textskrivandet får det inte förekomma rasism, sexism eller drogpropaganda. Men om det dyker upp sånt i texterna använder vi det som ett underlag för diskussion. Vi agerar snabbt i ögonblicket eftersom mål och metod ligger så nära varandra.

Micke pratar en stund med Kevin i korridoren om Kevins nyvunna styrka, som han ska använda på gymnasiet nästa termin.

– Men du måste vara beredd på att kämpa, varnar Micke. Du kommer inte alltid att möta vuxna som är som vi.

Vuxna som lyssnar och ser. ■

Oskar är en duktig gitarrist.

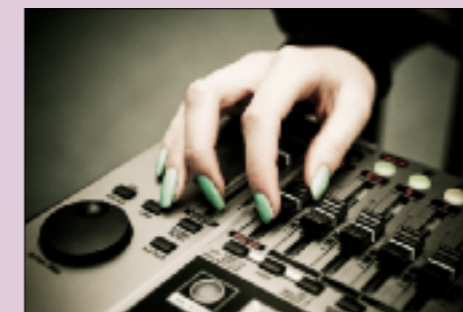
MUSIKPROJEKTET OCH STUDIEFRÄMJANDET

Ända sedan starten på 90-talet har Studiefrämjandet funnits med som stöttare och lokalförmedlare. Så var det i augusti förra året. Den tid då vanmakten inför höstterminen ibland exploderar och paniken över bränderna i Malmös bostadsområde Rosengård bröt ut.

Musikprojektet blixtkallades för att ordna några veckors verksamhet för att stoppa stöket och ge alternativ till förstörelsen. Micke ställde upp och designade ett projekt och Studiefrämjandet med replokalerna. Beats Pics Mansion roddes i hamn.

– Linjen mellan destruktivitet och kreativitet är tunn, säger Micke. Har man kraft att tänka ut och genomföra förstörelsen så har man också kraft att göra annat.

Kontakten med Studiefrämjandet har Micke hållit genom alla år. Ända sedan projektets början då Studiefrämjandet stod för replokalerna.

I somras samarbetade man kring projektet Beats Pics Mansion och en fortsättning planeras den här sommaren. I december deltog Micke och projektet i ett integrationsseminarium som ordnades i Malmö av Studiefrämjandets Riksförbund.

Till hösten när Musikprojektet lanserar en nyutkommen bok om verksamhetens metodik och pedagogik planeras ett stort seminarium i Brygghuset i Stockholm, dit Studiefrämjandets Stockholmsavdelning flyttade i vintras. ■

Skolveckan

MUSIKPROJEKTET I MALMÖ har funnits sedan 1992. Det startades av Rädda Barnen tillsammans med specialläraren och rockmusikern Micke Svennerbrandt, som är projektledare än idag.

Då var det ett sätt att ge skoltrötta unga verktyg att hitta tillbaka till skolan med hjälp av musiken. Undervisning i basämnen kombinerades med arbetet att göra en CD tillsammans. Arbetsättet var framgångsrikt och sedan dess har det blivit en produktion varje år.

Idag har musikprojektet kvar sitt namn, sin målsättning och sina metoder, men är sedan många år en del av det kommunala individuella IV-programmet vid Pauli Gymnasium i Malmö men upptagningen sker från och med i år från hela regionen.

Projektet innebär att eleverna går här två terminer.

Under den tiden har de två konkreta mål. Att bli godkända i kärnämnen och att bilda band, skriva låtar och spela in en gemensam CD.

Måndag – tisdag slutar eleverna klockan 15, onsdag – torsdag klockan 14 och fredag klockan 11.20. Svenska, engelska och matte läser man bara på förmiddagarna måndag – onsdag.